

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Károly-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre K 24— félévre K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre K 28— félévre K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2-40

Kiadóhivatal Károly-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1916.

V. évfolyam 33. szám.

Szerda, február 9.

LEGUJABB.

KOPENHÁGA: A „Daily News“ erős hangú cikkben támadja az angol kormányt a legutóbbi Zeppelin-támadás miatt. A kormány — írja a cikk — gyenge az újabb intézkedésekre és tétlenül nézi, hogy a „sértéhetetlen“ Angliát a németek miként inzultálják. Erőszakkal kell kényszeríteni a kormányt a helyes intézkedések megtételére.

SZÓFIA: Ferdinánd bolgár király Radoszlavov miniszterelnök és Zsakov vezérkari főnök, továbbá több magas katonai személyiség kíséretében a német főhadiszállásra utazik, hogy viszonzza Vilmos császár nisi látogatását. A német főhadiszállásról Frigyes főherceg magyar-osztrák főparancsnoknál tesz látogatást, majd kíséretétől elválva, kőbúrgi birtokára utazik. Távollétében a német főhadiszállásról egyenesen hazatérő Radoszlavov miniszterelnök fogja helyettesíteni.

LUGANO: A „Central News“ jelentése szerint bolgár matrózok, akik Kavarna körül méréseket eszközöltek, a román vizekre tévedtek. A román őrség felszólította a bolgárokat távozásra, de a matrózok nem engedelmességek. Erre a román őrség sortűzet adott, mire a matrózok visszavonultak.

ATHÉN: A félhivatalos „Nea Asthia“ megcáfolja azokat a híreket, amelyek a görög sereg demobilizációjáról terjedtek el.

ROTTERDAM: Newyorkból szikratávirón jelentik, hogy Roosevelt volt köztársasági elnök Hobokban nagy beszédet tartott, amelyben erősen támada Wilson politikáját és bejelentette, hogy a legközelebbi elnökválasztáson ő is aktív részt fog venni.

FRANKFURT: A Frankfurter Zeitungnak jelentik Newyorkból, hogy a Lusitánia-ügyben Amerika mértékadó köreiből a feszültség enyhült és az általános benyomás az, hogy a kérdést sikerül kedvezően elintézni.

ATHÉN: Az Exange Telegraph jelenti, hogy olasz és szerb csapatok Alesszió körül összeütköztek előnyomuló csapatainkkal. Erős harc fejlődött ki, de végül az olaszok és szerbek kénytelenek voltak Cigorice visszavonulni.

ZÜRICH: A Tempsnak jelentik Szalonikiból, hogy vasárnap francia osztagok Doiran környékén előretörték és harcba bocsátkoztak a bolgárok előcsapataival. A franciáknak a tulerő elől vissza kellett vonulniuk.

Az oroszok három napos fegyverszünetet kértek.

SAJTÓHADISZÁLLÁS, február 8. Érdekes hírt közöltek mostan a sajtóhadiszálláson. Az oroszok görögkeleti karácsonykor három napos fegyverszünetet kértek. Mivel azonban a front egyes részein ezt nem lehetett volna megadni, kérésüket visszautasítottuk. Ekkor a halottak eltakarítására három órás fegyverszünetet ajánlottak. Ezt megadtuk nekik. Ez alatt az idő alatt azonban az elhagyott fegyvereket kezdték ösz-

szeszedni, mire mi a tüzelés megkezdésével feleltünk.

Az utolsó 48 óra óta semmi jelentős esemény nem történt a keleti fronton. Jellemző haditény, hogy az oroszok Tarnopol körül nagy tulerővel támadtak, azonban tüzelésünk visszavetette őket. Az oroszok egy esetben sem tudták megtartani azokat az állásokat, amelyeket nagy áldozatok révén ideiglenesen megszállottak.

Stürmer átalakítja az orosz kabinetet.

STOCKHOLM, február 8. Pétervári jelentés szerint a cár Stürmernek, az új miniszterelnöknek, szabad kezet adott a kabinet átalakítására. Megbízható politikai hírforrás szerint Stürmer élni is fog jogával és

több minisztert lemondatt állásáról.

Beavatott helyen nem tartják kizártnak, hogy Szaszonov külügyminiszter is elhagyja állását. Utódját az udvari körökben nagyon közelálló személyiségnek ismerik.

Az oroszok előretörését visszavertük.

BERLIN, február 8. A nagy főhadiszállás jelenti: A keleti hadszíntéren jelentős esemény nem történt.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

BUDAPEST, február 8. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A tisztább időt felhasználva, a tüzéség az egész keleti harc

vonalon élénk tevékenységet fejtett ki.

Tarnopotól északnyugatra az oroszok a tegnaptól mára virradó éjjel egyik előretolt gyalogsági támaszpontunkat ismételtén megtámadták, oda rövid időre be is nyomultak, de hamarosan újra kiűztük őket.

HÖFER altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Az orosz sajtó még mindig keresi a bűnbakot Lovcsen elfoglalásáért.

— *Burkolt vádak Olaszország ellen.* —

Vaszili Nemitovics-Dancsenko a *Ruszköje Szlovó*-ban a *Lovcsent* így ismerteti:

— Ha valaki három évvel ezelőtt, amikor Cetinjéből megmászta a Lovcsent, azt mondta volna nekem, hogy az osztrákok azt el tudják foglalni — a szemébe nevettem volna. A Lovcsent, Montenegró citadelláját! Elképzelhetetlennek tartottam, hogy ezek a lejtők és nyergek élő erővel elfoglalhatók. A mikor a reggeli verőfényben felérkeztem, madárnak tetszettem magamnak. Az utat sziklaszilánkok zárták el, amelyek tulnyultak a kőzetben, falaira a természet leghatalmasabb kataklizmáit pazarolta, csak gyökörnek és sasnak való szorosok. A harcosnak, akinek telt a tölténytáskája, még ha nem is volna spártai, gyerekijáték innen egy egész szakaszt sakkban tartani, ha ennek eszébe jutna erre a magaslatra felmerészkedni. Nem ok nélkül mondták nekem a montenegróiak:

— A világ legjobb mérnöke, az Uristen maga építette nekünk ezt a várat!

A fölvezető utak oly szűkek, hogy sehol sem járhatók másképen, mint libasorban; láthatatlanul támaszkodik rá a sziklára az éber orngóc fegyvercsöve, amelyből tetszés szerint küldheti a halált az ellenségre. Ha pedig ez védelmet és fedezéket keres, sziklaüregekbe pottyán, zsákutcába jut, hasadékokba és szakadékokba zuhan, ahonnan nincsen visszatérés, nincsen menekvés...

A Lovcsen ura az egész vidéknek köröskörül. Mint a kőszáli sas kémlelte a zsákmányát és senkisémet tudott elrejtőzni tekintete elől...

A Lovcsent a szárazföldről elfoglalni, lehetetlenség volt. Azért árasztották el az osztrákok a tenger felől lövegeikkel. Itt azonban álljunk meg egy kis elmélkedésre! *Antivariból Reccibe* kitiünő az összeköttetés úgy szárazon, mint vizen. Az Adria ezen a részén ráadásul az olasz flotta erősebb, mint az osztrák. Hogy történhetett meg mégis, hogy egy ellenséges hajóraj büntetlenül „csuszhatott át“ a Bocche di Cattaróba és fenyegethette az Adria felől a Lovcsen büszke ormait? Miért nem volt a Lovcsen nehéz, messzehordó ágyúkkal felszerelve? Nem let-

tek volna ezek Recciből könnyen Cetinjébe szállíthatók? És Cetinjéből, ha török, ha szarvad és ha másféleképpen nem, nem lettek volna azok emberi erővel felvihetők a Lovcsenre, Montenegro citadellájára? Ugy, mint a miénk?

Ráadásul az osztrákok nem csináltak lítkot a szerbekből. Olvassuk csak a *Secolót* és a *Corriere della Serát*, azok ezt a lehetőséget töviről-hegyre megtárgyalták. Természetes, hogy a Lovcsennek az osztrákok által való elfoglalása *Olaszországra nézve is vereség*. Tény, hogy a Lovcsen és egész Montenegro csak mellékepeződ a világháboruban. Csak egy vonás, de *nagyon jellegzetes vonás*. Olyan vonás, amely meg kell, hogy *erősítse a németek öntudatát*. Menjünk tovább: az olasz flotta a tenger felől eláraszthatta volna tüzével az osztrák *Spizzát*, azt a *Spizzát*, amelyről *Nikoláj*, Montenegro királya ezt mondta nekem:

— Ez szálla a szememben!

De mindebből nem történt meg semmi, semmi. Még *Antivári* is, amelyet Montenegro hatvan évre Olaszországnak bérbe adott, megmaradt nyílt, védtelen kikötőnek.

Itt bevégeztetett egy nemzetnek a sorsa, amely nemzet a maga összességében elért volna egy hegynék a tetején. De a jelenkor egyetlen lovagi nemzetéé, amely alig egy évszázaddal azelőtt is szegyenek tartotta, ágyban, párnák közt meghalni.

A szerb menekültek utolsó jajkiáltása az antanthoz.

Ferri Pisante, a türini *Stampában* leírja a szerbeknek Albániába való menekülését, ennek a háborúnak azt a borzalmas tragédiáját, amelyet az antant hatalmak hoztak színre. A cikk így hangzik:

— Hisz ismeritek azokat az Athénből és Szalonikiból küldött sürgönyöket, amelyek a szerb hadseregnek az Abria partjaira való szerenés érkezését jelentik! Lélekben már látnak azt a százezer szerb katonát megetetve, delfegyverezve és ujjonnan felszerelve. *Putnik* katonái egyenesen arra valók, — úgy mondták — hogy a keleti hadsereg halszárnyát alkotva diadalmenetben végigmérjék Macedoniát.

Ennek a szomorujátéknak legrémesebb jele most játszódik le a tenger albán partján, amikor ezeket a sorokat papírra vetem. Szomorujáték ez, a kétségbeesés zokogásából, siránkozásából és jajgatásából összeállítva. A hegyes egyfelől, az érzéketlen tenger másfelől fogja fel a haldokló szerb nép utolsó jajkiáltását.

Éhség és betegség a szerbek sorsa. Az osztrák-magyar kard és a bolgár kés elől megmenekültek, megtették a végtelen hosszú utat esőben és viharban és hajnalonta újból meg újból megkezdtek a kínosan fáradtságos utat, keresztülgázoltak iszapon és sáron, mind tovább és tovább az üldöző ellenség elől való menekültekben. Mindennap új aggodalomra és új kétségbeesésre virradtak. Az egész népléleg ezer polgári lakos és százezer katona. Az osztrák-magyar szödben álló albánok sziklafészekből lőtték rájuk. Aki elmaradt, a halál fia volt. És amikor a fáradtság és éhség tulborzamasan nehezedett rá a tömegre, azokból, akikből még jött hang, kitért a felkiáltás:

— *A tengerhez, a tengerhez!*

A tengerrel remélték megváltásukat. Ott lent a távolban, túl ama hegyláncokon fekszik a kék tenger, amelyen szövetségeseik hajói vár-

ják őket. A tengerhez! A kimerültek még egyszer összeszedték magukat, aki már elveszítette a reményt, új bátorságot merített. Anyák, akiknek a fájdalom elapasztotta az emlőt, örülten magukhoz szorították eseesemőiket, mintha azt remélték volna, hogy ezzel az öléssel kiragadják őket a halál karjaiból. A katonák lehajoltak, hogy ismét fölemeljék elhajított puskáikat és rőmesen, borzalmat keltően hangzott fel az övezők soraiból:

— *A tengerhez, a tengerhez!*

Erejük utolsó megfeszítésével sietteték lépéseiket. A távolban feltűnt a tenger. A pópák térdre borultak és mindannyian követték példájukat. A nép imádta a tengert.

Ekkor azonban új esapás érte a menekülteket. Ha a bolgárok abba is hagyták az üldözést, a tifusz nyomon követte őket. Tanyát ütött a lapályos tengerparton és a nyomorúságos táborban. Dühöngött a tifusz és az óhhalál is még mindig szedte áldozatait. Övener szerb fekszik betegen az Adria partján és a még életben levőknek nincs jártányi erejük, hogy a holtakat bekaparják a földre. És a borzalmas szomorujátéknak még nincs vége. Hogy megmentjük azokat, akik Péter király népéből megmaradtak, nagy, hatalmas expedícióra volna szükség.

Német repülőraj angol csapattáborokat bombázott.

BERLIN, február 8. A nagy főhadiszállás jelenti: A Sommetől délre élénk harci tevékenység uralkodott. A február hatodikáról hetedikére virradó éjjel új állásunk egy kis árokcsészét elvesztettük; egy tegnap délelőtti erős tüzeléssel előkészített francia támadást visszavertünk, este ellentámadással állásunknak teljes birtokába jutottunk.

A törökök Egyiptom és India ellen készülnek.

Basel, február 8. Az *Echo de Paris* konstantinápolyi levelezője beszélgetést folytatott Enver pasával. Enver pasa elmondta nyilatkozatában, hogy *Egyiptom és Nubia ellen egyszerre indítanak offenzívát*. India ellen csak kisebb expedícióra van szükség, oda elég 100.000 ember. Afganisztánban van a központja az angol-ellenes agitációnak.

— Nem az a célunk — folytatta Enver pasa, hogy a Suez-csatorna meghódításával elvágjuk az indiai utat, hanem el akarjuk venni *Egyiptomot az angoloktól*. Nem elégszünk meg azzal, hogy a Suez-csatorna két partját elfoglaljuk, hanem el akarjuk kergetni az angolokat Egyiptom egész területéről.

Montenegro fegyverletétele befejezést nyert.

Lugano, február 8. Az *Idea Nazionale* jelentése szerint a montenegrói sereg fegyverletétele befejeződött. A monarchia korlátlan ura az országnak és a hadtápvonalakon biztosíthatja az albániai előnyomulást.

A szerb trónörökös Korfuban.

Korfu, február 8. (Havas.) Hivatalosan jelentik, hogy Sándor szerb trónörökös egy francia torpedónaszád fedélzetén Albániából Korfuba érkezett.

Vihar a román parlamentben.

Bukarest, február 8. Toma Jonescu, a parlament keddi ülésén megtámadta *Bratianu* miniszterelnököt, mert az egyetem rektori tisztségét nem övele töltötte be. A támadás indító oka a parlamentben nagy derültséget keltett. Toma Jonescu erre dühében azt kiáltotta a képviselők felé, hogy nem csodálja *Bratianu* eljárását, amikor a román parlamentben hazaárulók ülnek. A vakmerő kijelentés felkorbácsolta a szenvedelmeket; óriási kavargás és izgalom támadt. A képviselők ökölrel fenyegették egymást. Az elnököknek csak nagy nehézséggel sikerült a rendet helyreállítani.

Olaszország Szalonikiba is küld sereget.

Berlin, február 8. A *Lokalanzeiger* jelentése szerint a legutóbbi olasz minisztertanácson, amelyet a király elnökletével tartottak Rómában, Cadorna vezérkari főnök ellenzésével szemben elhatározták, hogy Valonába 100.000, Szalonikiba pedig 50.000 főnyi sereget küldenek.

Egy német repülőraj megtámadta a poperinghei vasúti telepeket és a Poperinghe és Dixmuiden közti angol csapattáborokat. Az elizésre felszállott repülőgépekkel folytatott többszörös harc után, a repülőraj veszteség nélkül visszaérkezett.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Előcsatározások Durazzónál.

Lugano, február 8. Az *Idea Nazionale* hirt ad Durazzóból arról, hogy az *Ismi* folyónál osztrák és magyar előőrsök összecsapnak egy szerb felderítő csapattal, amelynek vissza kellett volna vonulnia. A lap megjegyzi, hogy minden jelentőség nélkül való csetepatéről van szó, amiből nem következik, hogy az albán főváros ellen már támadás történt volna.

Ami Oroszországnak fáj.

Stockholm, február 8. A *Novoje Vremja* diplomáciai forrásból azt jelenti, hogy hála a német diplomáciának, Bulgária, Görögország és Románia között a viszony jelenleg határozottan jóindulatú és barátságos. A bolgár csapatoknak Monasztirban való nagyszámu megjelenése ezen jóviszonyon semmit sem rontott, mert Monasztirnak bolgár csapatokkal való megszállását ideiglenesen jelezték. Görögország érdekeinek figyelembe vételét úgy Bulgária, mint Németország garantálta. A bolgár-román viszonyt Radoszlavov és Bratianu egymás között tisztázták és oly messzemenően elrendezték, hogy a legfontosabb kérdésekben a két ország között teljes egyetértés uralkodik.

A „Moldava“ riadója Oroszország ellen.

Románia vezető körei érthetetlen habozásának, halogatásának, a legtisztább fejű és szívű román diplomata, *Carp Péter* lapja véget akar vetni. Ismert energiája és belátása a következő riadószzerű felkiáltásra készíti, amelyet a habozók, a tanácsalanosok, valamint a Románia sorsát, jövőjét megértőkhöz intéz. Oly közvetlen, oly őszinte és szívből jövő az a hang, amely benne megnyilvánul, hogy érdekesnek tartjuk egész terjedelmében közölni:

— Háborút akarunk Oroszország ellen. Elvből azért akarjuk, hogy letörjünk halálos ellenségünket.

hogy megszabadítsuk az igazán művelt világot az ázsiai tatársötétség elnyelésétől. Akarjuk azért, hogy kiegészítődjünk, hogy megnagyobbodjunk, hogy kétszeresen is megszorodjunk.

Azt akarjuk, hogy kiegészítsük országunkat, hogy urai legyünk Besszarábiának, amely jog szerint a miénk, hogy elfoglaljuk Hotintól a Fekete-tengerig, a Pruthtól a Dnyeszterig. Ez által még nem leszünk nagyok, ez még nem hódítás: Besszarábia a mi örökségünk, amelyet egy gonosz szellem rejtett el előlünk, azt akarjuk, hogy az ősi földet kitisztítsuk a muszka csinosnikok utálatos csordájától, amely egy évszázad óta rontja meg fajunkat e drága földön.

Nagyobbak akarunk lenni. Hogy ne muljon bennünket felül a Szemendriától Drinápolyig, a Timoktól a Moraváig, a Közép-Albánián át az Adriidig elterülő nagy, három ten-

gerre kinyuló Bulgária: szükségünk van még egy Dobrudzsára. Követeljük Kersont a Bugon túl az Ingig, ameddig román ember tarkítja az orosz földet, ameddig román nép könyve áztatja az atyuska birodalmát.

Az Ocsakov rónáját román és néhány német ember teszi és tette kanaáni termékenységüvé. Ezeketől lett eleven, népes. Ezek is a mi fiaink, nem hagyjuk őket orosz iga alatt nyögni, általuk akarjuk megcsinálni az igazán nagy, erős és boldog Romániát.

Gyökeret akarunk verni a Fekete-tenger partján. Minket épen nem elégít ki a Duna torkolatának uralma, amelyet csupán Dobrudzsza partjai és a Buzsák erősítenek és védenek meg.

Ez esetben egy olyan Németország-hoz hasonlítanánk, melynek a Visztula a határa. Miként Németországnak feltétlen szüksége van Kelet-Poroszországra és Königsbergre, hasonlóképpen feltétlenül szükségünk van nekünk is Odesszára.

Igy nyugodtan szállunk szembe azzal a nemsokára eljövendő árral, amely Oroszország részéről fenyegeti Európa kulturáját, csak így lehetünk valódi védő frontja Európának a Fekete-tenger partján.

Azt akarjuk, hogy visszafoglalt örökségünk révén igazán sokan és erősek legyünk, legyünk újra fontos, döntő tényező Európában, ha majd megkötötték a békét.

Addig is háborút követelünk Oroszország ellen!

gedés szállotta meg és az orosz társadalomnak ez a paralizise veszedelmesebb, mint a legrémesebb forradalom. Az ország élelmezése nagy gonddal nehezedik a kormányra. A hatóságok tunyasága, amely az orosz bürokráciában mindig megvolt, akkorává nőtt, hogy a kormány szükségesnek tartotta, hogy a köztisztviselők restsége és romlottsága ellen külön rendeletet bocsásson ki. Mivel azonban ezeknek a rendeleteknek foganatosítására ugyanazok a hivatalnokok hivatottak, akik ellen hozattak, ezek az eszközök nem bizonyultak hatásosoknak. Ehhez jön, hogy a Dardanella-vállalkozás feladása óta Oroszországnak nincs igazi háborus célja, ami csak rosszabbítja a belső helyzetet. Súlyos politikai örökséget vesz át Stürmer Goremykintól, amde pusztá személycserékkel az antant általános helyzete nem javul. — Rendszer- és nemcsak személyváltozásra van szüksége minden antant-államnak.

Az olasz és balkáni harctéren nincs esemény.

BUDAPEST, február 8. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az olasz és a délkeleti hadszíntéren nincs nevezetesebb esemény.

HÓFER altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, február 8. A nagy főhadiszállás jelenti: A balkáni hadszíntéren jelentős esemény nem történt.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

Pályázatot hirdetnek a kórház élelmezésére.

— Egyezség a város és az eddigi vállalkozó között. —

(Saját tudósítónktól.) Kedden délután a kórház-bizottság ülést tartott, amelyre javaslattal véget a jogügyi bizottságot is meghívták. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester, elnök ismertette a kórházi vállalkozó és a város között fennálló szerződést, amelyet a szegedi törvényszék a napokban felbontott. Bejelentette a polgármester, hogy a város a kórházi élelmező részére a múlt évben 38 százalékos árcsökkentést engedélyezett, sőt az életbe léptetett két hústalan napot háromra emelték fel, csak hogy a vállalkozónak segítségére legyenek. Legutóbb pedig közölte a város az élelmezővel, hogy abban az esetben, ha a belügyminiszter fölemeli a kórházi élelmezési árakat, akkor a város is megadja az árcsökkentést. A vállalkozó azonban a szerződés felbontására pert indított és a törvényszék 1915 december elsejével a szerződés teljesítése alól fel is mentette. Tudatja a polgármester a bizottságokkal, hogy a vállalkozó, mielőtt a pert megindította, 25000 koronát ajánlott fel jótékony célra, ha a város feloldja a szerződésben vállalt kötelezettsége alól. Ezt a város nem fogadta el, a törvényszék pedig kártérítésre kötelezte a várost. Közli az elnök, hogy az élelmező, dacára az elsőbírósság részéről rendkívül kedvező ítéletének, hajlandó a kárpótlástól eltekinteni, ha az obligóból kiengedik. Miután az ítélet még későbbre nem érkezik, a város felelősségét jelenthet be.

Végül dr. Somogyi felteszi a kérdést: felelősséget a város, vagy engedje ki a vállalkozót az obligóból.

Dr. Wéghmann Ferenc azt ajánlja, hogy a város engedje ki az élelmezőt az obligóból, mielőtt dr. Dettre János tiszti ügyész, akinek a főügyész bizott meg, hogy a tanácskozáson jelen legyen, úgy nyilatkozott, hogy véleménye szerint a város a pert meg fogja nyerni.

Dr. Papp Róbert közli, hogy a Kurriának az az álláspontja, hogy, ha a szerződés a vállalkozó anyagi romlását idézné elő, kiengedendő az obligóból. Dr. Dettre János: Az egyezség a háború folyamata alatt jött létre, ez a város legfőbb erőssége. Dr. Dettre után felolvassa a budapesti áru- és értéktörvények egy határozatát, amely szerint gazdasági lehetetlenségeket figyelembe nem vesznek.

Dr. Rósa Izsó azt hiszi, hogy az ügyész ajánlatát el lehet fogadni, mert helyes dr. Dettrenek az álláspontja, de még helyesebb, ha egyezséget lehet kötni.

A polgármester ekkor behívatta a kórházi élelmezőnek: Erdélyi Adóffnak jogi képviselőjét: dr. Körmendi Gyula budapesti ügyvédet és Halmos Ottót, a vállalkozó szerződés megújítottját. Közölte velük, hogy a város hajlandó egyezséget kötni, ha a december havi ráfizetést nem követelik. Ebben az esetben a januári és februári ápolási díjakat megfelelően felemelnék. Március elsején pedig megszűnne a szerződés.

Dr. Körmendi: Azzal a tanácskozással utasítással jöttünk ide, hogy ha a decemberi ráfizetéstől eltekintünk, legalább a másik két hónapért kárpótoltsunk teljesen. Kapja meg a vállalkozó erre a két hónapra, amit kiadott, minden haszon nélkül. Az elsőbírósság már döntött, valószínű, hogy másodfokon is a mi álláspontunkat tekintik. Méltó tisztelettel ezt a koncepciót is felelősséget vállalni. Tekintettel arra, hogy a vállalkozó 1915-ben hatvan ezer koronát fizetett rá az élelmezésre, méltó tisztelettel az egyezséget a lehető legmegtérültebben elintézni.

Dr. Somogyi: Nem a város kezdeményezte az egyezséget, mert mi megvagyunk győződve az igazunkról. Erdélyi úr megújította jött hozzám és azt mondta, hogy decemberről lemond, a másik két hónapra pedig ugyanúgy, mint a felemelt díjakat. Aránylagos árcsökkentést követel.

Dr. Körmendi: Nem akarom dezavualni

Stürmer kinevezése Oroszország folytatólagos bomlásának jele.

— Bolgár körök véleménye az orosz kormányváltásról. —

Szófia, február 8. Azok az orosz politikusok és diplomaták, akik még pétervári tartózkodásuk idejéből ismerik az új orosz miniszterelnököt, Stürmert, a reakció embeinek tartják minden különösebb politikai hitvallás nélkül. Akkoriban benső érintkezése volt a pétervári angol társasággal. Az ő kinevezését és Goremykin távozását általában Oroszország folytatólagos bomlásának jelül tekintik és ebben az értelemben kommentálja a hivatalos *Echo de Bulgarie* az orosz politikai színpadnak ezt a szerepcseréjét. — „Goremykin távozása — írja e lap — egyike azon halmozódó jelenségeknek, amelyekkel az orosz hadsereg nagy vereségei óta Oroszország súlyos belső válsága út kifejezésre. Mert Goremykin előtt is kiváltak már más miniszterek is a kormányból és ezen miniszterváltások mindegyike egy-egy állomása a belső fejlődésnek, amely azonban nem olyan irányu, aminőnek az ország szabadelvű véleménye óhajtana, hanem mindjobban a reakció felé evickél. Az első hónapokban a háború azért volt népszerű Oroszországban, mert ettől az ország politikai életének a szabadelvű fejlődését és az ország belső felszabadulását remélték. Ezeknek a reményeknek helyébe általános csalódás lépett. A reakció mind szélesebben terjeszkedik az országban, a közvéleményt mely csüg-

Halmos urat, csak módosítom az ajánlatát. Méltóztassék a januári és februári járandóságot fixsz összegben megállapítani. Nézetem szerint 5—5000 korona lenne fizetendő. Tényleg mi kezdeményeztük az egyezséget, mert az az elvünk, hogy aki minden lehető megtett a bétkés elintézésre, — dacára az első bíróság kedvező ítéletének — nyugodtabban várhatja be a jogerős ítéletet.

Dr. Wégmán Ferenc 4—4000 koronát ajánl a két hónapra, de kívánja, hogy Erdélyi március 15-ig folytassa az élelmezést, azonban Halmos Ottó kijelenti, hogy ebbe nem lehet bele, mert Erdélyi ragaszkodik a március elsejei dátumhoz.

Az elnöklő polgármester kérésére dr. Körmendi és Halmos elhagyják a temet, hogy a bizottság a tárgyalást folytathassa.

Dr. Wolf Ferenc tiszti főorvos közli, hogy miután az ápolási díjakat felemelték, ebben az évben a bevétel körülbelül hatvanezer koronával több lesz, mint tavaly, az egyezés tehát megkötölhető.

Dr. Dehne János tiszti ügyésznek is az a véleménye, hogy az egyezés ebben a formában nem kedvezőtlen a városra.

Bokor Adolf: Kössük ki, hogy Erdélyi a felszerelését június végéig kölcsönözze a városnak arra az esetre, ha pedig a város nem kap új élelmezőt.

Miután a bizottsági tagok megállapodtak, dr. Körmendivel is létrejött az egyezés a következő formában: A decemberi kártalanítást Erdélyi nem követeli, január és február hónapra 4—4000 koronát kap, amelyben a perköltség (910 korona) is befoglaltatik. Ezzel szemben a város március elsejével kiengedi az obligóból. A felszerelési tárgyak, — amennyiben előbb új vállalkozó nem akad — június 30-ig a város birtokában maradnak, minden külön díj fizetése nélkül.

Dr. Somogyi Szilveszter elnök bejelentette, hogy *nyolc napi határidővel* pályázatot fognak hirdetni a városi kórház élelmezésének ellátására és az ülést berekesztette.

A nagy pör, amely nem tartott örökké.

— Harmincketten a vádlottak padján. —

(Saját tudósítónktól.) Bizonyára vannak még olyanok Szegeden, akik emlékeznek a „Barát” című görögkeleti temetkezési egyletre. Közel hét éve, hogy az egylet, amelynek hatszáz tagja volt, megszűnt. Annak, hogy a temetkezési egylet csődöt mondott, egyik verzió szerint az volt az oka, hogy a titkár nem tisztelte a közgyűlés határozatát, a jegyzőkönyvbe azt vette be, amit akart, sőt némi tiszteletdíjakról is szó esett. A titkár viszont azokat hibáztatta, akik ellene, — szerinte minden ok nélkül — felléptek és a társaságot hirbe hozták. A vezetőség egyáltalán nem volt megelégedve a titkár működésével és ennek egy 1910. október 11-én megjelent röpiratban kifejezést is adtak. A röpirat azonban olyan hangnemben volt tartva, hogy a titkár azt magára nézve a legnagyobb sértésnek tartotta s ezért a röpirat szerzői ellen *becsületsértési és rágalmazási* pört indított.

A röpirat szerzőségét *harmincketten vállalták*, akik ellen az eljárás meg is indult. Hat év óta folyik a per, amelynek már, ugylátszott, soha sem lesz vége, míg kedden azután egy csapásra minden jóra fordult: a felek kibékültek. Egy rövid nyilatkozattá zsugorodott össze az egész hadjárat, amelyet a felek évek hosszú során át elkeseredetten folytattak.

Kedden délelőtt a szegedi törvényszék Pókay-tanácsa előtt megjelent mind a harminckét vádlott. Különböző társadalmi állású egyének kerültek egymás mellé a vádlottak padjára. Az elnök felhívására a következő vádlottak jelentkeztek:

Baracska Nénád szőregi plébános, Babuskov Tósa földmives, Vajdity Milán nagy-kikindai vendéglős, Veszenliovity Szilárd felsőkabóli postamester, Vladiszavlyev Mláden szőregi földmives, Vladiszavlyev Isza földmives, Gruity Száva basalhidai földmives, Danišov Péter ósiváci kereskedő, Zsivin Krisztof szegedi iparos, Jaksity Sándor moholi földmives, Kenyovics György moholi gör. kel. lelkesz, Ladicsorbity Mita mokriai földmives, Ladicsorbity Kriszina mokriai földmives, Marovity Tódor moholi borbély, Malatin Danka mokriai földmives, Nedelykovics Míles szerbszentmártoni községi jegyző, Pein Milán szőregi földmives, Pein Obrád szőregi földmives, Popov Sándor szőregi földmives, Putnik Milos ujszentiváni földmives, Raity Péter felsőittebeni földmives, Sztankovics Misa melenkei takarékpénztári könyvelő, Sztraim Lyuba szőregi földmives, Sztraim Mláden szőregi földmives, Sztankity Jug oroszlamosi plébános, Sztokov Szepra szőregi földmives, Tyurosity Misa moholi földmives, Tyurosity Mláden földmives, Tyurosity Dusán földmives, Tyurosity Iliá szegedi iparos mester, Tyinkurov Rankó szőregi földmives és Sajbor Szvetozár felsőittebeni gör. kel. tanító.

Megjelent Tyószity Gy. János felekezeti néptanító is, aki a „Barát” temetkezési egylet titkára volt. Tyószity a röpirat következő kitételét inkrimálta:

„...mert a további közgyűlési működést a társasági titkár: Tyószity Gy. János,

szegedi gör. kel. szerb néptanító lehetetlenné tette. Ő ezen közgyűlésig is főoka volt annak, hogy a „Barát” társaság iránt a lelkesedés elhidegedett...”

„...mindenről beszélt, csak igazolásról nem, erről vakmerőséggel, önfejűséggel, a közgyűlést becsmérve és kinevetve, szándékosan hallgatott...”

„...Ahelyett, hogy igazolta volna magát, a rendőrhöz folyamodott. Ezen csunya, méltatlan, visszataszító és vakmerő eljárásra viharos elégedetlenség morajlott végig s a közgyűlés kimondotta, hogy ezen közgyűlésből kirekeszti és felhívja a távozásra. Ő ezen határozatot sem akarta tisztelni, hanem továbbra is önfejű maradt s a rendőr mellett állván, őt arra nógatta, hogy a közgyűlést szétkeresse...”

„...a titkár ur semminemű választmányi és közgyűlési határozatot nem tisztel, a hitelesített jegyzőkönyvek után a jegyzőkönyvbe, amit jónak lát, bevezet; nyíltan bevallja: tehettek, amit akartok és én is teszik azt, amit akarok és amit tudok, jegyzőkönyvbe pedig azt veszem be, amit én találok szükségesnek, — de az 1400 korona fizetésemnek kell járnia, mert én élethosszig vagyok megválasztva. Meggyőződöttem arról, hogy a titkár nem a társasággal törődik, hanem egyedül 1400 K fizetésével és likvidálási tiszteletdíjaival a kedvezményezettek kárára...”

„...hogy hallgassák és nézzék önfejűségét és vadságát egy embernek, aki, — sajnos — a társaság titkára, akinek neve: Tyószity Gy. János. Ha a közgyűlés a napirendet befejezni képes lett volna, alulírottak közül egy sem fogadta volna el a tisztséget, mert Tyószity urral senki sem kíván együttműködni...”

A terheltek a vizsgálat során a röpirat szerzőségét elismerték és azt a főtárgyaláson nem tagadták, de kijelentették, hogy csak jogos kritikát kívántak a titkár működése fölött gyakorolni. A vádlottakat dr. Kószó István szegedi és dr. Manojlovics János szabadkai ügyvédek védték.

Pókay Elek főtárgyalási elnök felhívására a felek hajlandóknak mutatkoztak a békülésre, ami — meglehetősen hosszadalmas vita után — végre sikerült is. A vádlottak aláírtak egy nyilatkozatot, amelyben kijelentik, hogy Tyószity Jánosnak *csak titkári működését tették kritika tárgyává, de személyében sérteni nem akarták.*

A főmagánvádló ezzel a nyilatkozattal megelégedett, mire a törvényszék az eljárást megszüntette.

Az elnök a tárgyalást befejezettek jelentette ki, mire mind a harminckét vádlott egyszerre hatalmas „Éljen”-t hallatott. Megéljeneztek az elnököt, amiért ennek a régen vajudó pernek végét vetett, azonban Pókay figyelmeztette őket, hogy mindennemű tetzésnyilvánítástól tartózkodjanak.

Minden jó, ha a vége jó: a nagy per befejeztetett.

Nemzeti-szálloda (volt Konrad) Róka-utca 6. sz., Szeged-pályaudvarral szemben Gyönyörűen átalakítva tiszta szobák 2 koronától kezdve. — Kávéház egész éjjel nyitva.

KORZÓ-MOZI

TELEFON: 11-85.

Igazgató: VASS SÁNDOR.

TELEFON: 11-85.

A szenzációk szenzációja.

Pénteken, szombaton és vasárnap

Prof. Nick Fantom

detektív sláger.

A labrarodi villa

4 felvonásban.

A szerb konak filmjei.

Népünnepély Rigómezőn.

Mozgósitás Belgrádban 1914. évi július hó 28-án.

Péter király fogadtatása Rómában.

Eredeti helyszíni felvételek.

Jegyek előre válthatók az irodában.

Eljövendő egyesületeink típusa.

— Javaslat egyesületeink reformjához. —

Budapest, 1916. február 1.

Ez év január 19-én egy olyan nagy jövőjű egyesület alakult meg Nyiregyházán, a melyről erkölcsi kötelessége a sajtónak megemlékeznie s mint példaképet az egyesületek figyelmébe ajánlani. Ez az új alakulás *Szabolcsvármegyei Turáni Kör* címen mint általános közművelődési egyesület társadalmi uton óhajtja a magyar erényeket, a magyar nemzeti eszmét a faji ideává duzzadt turáni eszmével együtt istápolni, országossá tenni, másfelől pedig küzdeni mindenféle belső nemzetellenes áramlat ellen.

Az új egyesület tehát legéletbevigőbb problémáinkat igyekszik helyes társadalmi uton megoldani. Felveszi a küzdelmet minden állambontó külső veszedelem, elsősorban a pánszlávizmus ellen, másfelől pedig a rendszeres belső támadások és aknamunkák megtörését vette munkatervébe, melyek ezer éves nemzetünk, hazánk életére törnek.

Ily módon az új egyesület a legideálisabb nemzeti cél megvalósítására törekszik. Védekezni és építeni óhajt mindnyájunk javára.

Ezt az új egyesületet nemcsak egyedülálló, nagyszerű munkatervéért üdvözljük, hanem azért is, mert jó példát mutat arra nézve, hogyan kell a magyar állameszmét társadalmi uton helyes célkitűzéssel és munkatervvel szolgálni. Szívvel üdvözljük azért is, mert irányt mutat a többi társadalmi- és kultúregyesületnek a jövőben kifejtendő munkásságára nézve. Ma száz meg száz haldokló egyesületünk van, sok pedig csak névleg él. Ezzel a pompás szabolcsi munkatervvel a nemzeti és turáni eszme jogcímén valamenynyit életre lehetne kelteni. Valamennyibe új tartalmat lehetne önteni. Ily módon egyesületeink jórésztét meg lehetne menteni a szármalmas elkorcsosodástól, vagy a lassu kimúlástól, mert a nemzeti és a turáni eszme egymagában is elegendő és állandó munkaalkalmat szolgáltatna.

De működő nagy egyesületeink is tanulhatnak a szabolcsi példából. Az EMKE főtájkára már előbb megígérte e sorok írójának a turánizmus támogatását. Reméljük, teljes lélekkel fölkarolja. De elvárjuk a FEMK, DMKE, DMK-tól is. Sőt összes egyesületeinket.

A Szabolcsvármegyei Turáni Kör volta-képen a turánizmus jegyében működő magyar kultúregyesület. Elnöke *Kállay András*, nyugalmazott főispán. Vezetői, tagjai a vármegye számottevő férfiaiából valók és minden osztály képviselve van az arisztokráciától a falusi népnevelőig.

Kövessük a szép példát, hogy a nagy világháború első pozitív erkölcsi tökéjét: a *turáni öntudatot* okosan gyümölcsöztessük! Mert tudnunk kell, hogy a világháborúban megszületett s rögtön sudárba szökkenő turáni idea igazában a békében fog hódítani. A hatszáz milliós turánság szellemi és gazdasági kapcsolatát csak békés uton, fokozatosan és vállvetett, közös munkával érhetjük el. Ezért kell a turánizmust minden egyesületi programba fölvennünk.

Sassi Nagy Lajos.

HIREK

0000

A török Vörös Félhold képeslevelező-lapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság, (Budapest, képviselőház.)

A városi tanács

Ujsághirdetésben, tanácsi határozat alakjában hívja fel a közönség figyelmét: *Pakots József*, a Budapestre származott helyi születésű író legújabb művére. Hogy mi e mű címe, nem fontos, nem akarom én is felhívni rá a közönség figyelmét... A városi tanács azonban, talán mondanom sem kellene, nem a — szegedi tanács. A hódmézvársárhelyi. A szegedi tanács nem szokott efféle irodalmi, efféle kulturális ügyekkel foglalkozni. A szegedi tanácsnak elég a baja, se kedve, se ideje nincs arra, hogy a szegedi születésű, Budapesten dolgozó íróval törődjék. Igaz, hogy a — Szegeden dolgozó íróval sem törődik, legfeljebb — egy-egy toasztot reszkiroz meg egy-egy különös alkalommal, de legalább az a ritka adomány sem különös értékű kultúresemény...

Igaz, hogy kulturával foglalkozni manapság, ebben a világrengésben, amely az ember kulturális képességébe vetett minden reményt és minden hitet talán örökre összerombolt; kulturával törődni ma, amikor az állhazafiság; honorisz kauza; dobattja ki a német tudósokat a francia akadémiaiból; kulturáról innima, amikor nemzetek egymás-közti viszonya hasonlíthatatlanul rosszabb, mint a pliocén-kori pitekanthropusz erektusz és ük-mokája; a diluviumi hómó primigénusz közti viszony volt esekély: kétszázötvenezer évek előtte... mondcm, kulturával foglalkozni ma: legalább is — naivítás, avagy épen vakmerőség.

És most azért, mégis: Oly nagyon jó volna, ha a mi tanácsunk egy kissé — naiv és egy kissé — vakmerő volna... Istenem, hiszen van még kultúra!... Hiszen: a Dugonics társaság évenként egyszer ülést is tart.. a szabadoktatási bizottság kéthetenként oktat — szabadon, egészen: szabadon... Bár igaz, hogy a pénzügyi szenátor nyolc napig nem tudott választ kapni egy — kulturáridítványára... Azonban: talán azóta megkapta már és talán mégsem olyan kulturátlannal szomorú ez a szegedi világ, mint amilyenek én látom...

Maurice Gamin.

— **Az osztrák miniszterek hazautaztak.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A magyar és az osztrák miniszterek között végei értek a tanácskozások. Kedden este az osztrák miniszterek visszautaztak Bécsbe. Mind a két minisztérium ezután a saját kebelében fogja feldolgozni az anyagot.

— **Kitüntetett 46-osok.** A bronz vitézségi érmet kapták: Czibula Béla egyévi önkéntes szakaszvezető, Csepregi Ferenc, Fenyvesi Imre, Horváth József, Ludwig Géza, Nagy János, Czavalinga József szakaszvezetők, Kodella Aurél, Rózsa József, Szántay Pál, Wachwlinger Nándor, Rumbach József tizedesek; Ökrös Sándor, Mező István, Horváth István, Otruba Ede őrzetők; Ábrahám Menyhért, Bende András, Bernát-Varga János, Csókási József, Dandi Imre, Fábrián György, Földesi János, Galgóczy László Graf Nándor, Habel József, Haesik József, Kovács Bálint, Kuzmanov Sebestyén, Nagy Mihály,

Pákáski Omer, Perénye Ferenc, Rácz Ferenc, Solti István, Süveg Dezső, Szalma Antal, Varga Lajos, Varga Mihály, Wolf Péter gyalogosok; Kószó György, Lajos János póttartalékos gyalogosok, mind a 41 a szegedi 46-ik gyalogezredben.

— **Katonazene járta be kedden este a város utcáit.** Büszke arcú 28-asok vidáman lobogó fáklyákkal világítottak utat önérzetesen lépkedő társaiknak és az ezred művészi ambícióktól duzzadó zenekara teleujjongta az embereket valami diadalmi hirrel, amit a gonosz szerkesztőségek a hír-éhes közönség előtt megint eltitkoltak. Lett is nagy harag ellenünk városszerte a 28-asok ünnepi menete miatt és szinte látjuk, mint szaladt telefonokhoz és foglalta le valamennyit a város minden rangú és rendű embere. Szegény központ, mennyi haragos rekrimációt kellett zsebvágnia mert mi az esti órákban mindig beszéltünk, mintha egymásnak adták volna nők és férfiak a kagylót, akik idegesen érdeklődtek:

— Kérem, mi történt, fáklyás katonazene járja be a várost.

— Semmit se tudnak? Az lehetetlen.

— Nagy győzelem, ugy-e?

— Tessék megmondani, a hírek nekünk vannak, nem az ujságíróknak.

— Mit csinált megint Vilmos?

— Durazzo? Szaloniki? Albánia? Róma? Szentpétervár? Páris?

Sajnos, egyiket sem szállíthattuk a tisztelt türelmetleneknek, akik közül kevesen tudták megérteni, hogy semmi örvedetes sem történt. A 28. cseh ezred ünnepelt és járta be zászlójával fáklyák és katonazene ünneplő stílusában a várost.

— **A szerbiai iskolák magyar főfelügyelője** A szerbiai iskolák működésének ellenőrzésére magyar főfelügyeletet állít fel a kormány. Főfelügyelővé, mint értesülünk, *Faragó Jánost*, Bács Bodrog-vármegye tanfelügyelőjét nevezik ki. A főfelügyelő kinevezése legközelebb megjelenik a hivatalos lapban.

— **A trónörökös látogatása a keleti fronton** Bécsből jelenti tudósítónk: *Károly Ferenc József* trónörökös, öfelsége megbízásából meglátogatta a keleti fronton József Ferdinánd főherceg hadseregét. A trónörökös divízióról-divízióra haladt a lövészárkokban és saját kezüleg tüzte fel a kitüntetéseket a hős tisztek és legénység mellére.

— **Amerikában a háboru alatt nem tanítanak földrajzot.** Egyik tanügyi lapban olvassuk, hogy Amerikában a háboru tartamára beszüntették a földrajz tanítást. Az amerikai kormány abból a felfogásból indult ki, hogy a világháboru után a politikai határok annyira eltolódnak és a térképen oly jelentékeny változások lesznek, hogy a háboruban a földrajz tanítás nagyrészt kárba veszett és céltalan dolog lenne. A tulságosan praktikus gondolkozásu Amerika tehát nem akarja oly földrajzi ismeretekkel megterhelni a gyermekeket, amelyek rövidesen a történeleméi lesznek.

— **Minisztertanács.** Budapestről jelenti tudósítónk: Kedden délután gróf *Tisza István* elnöklésével minisztertanács volt, amelyen az összes miniszterek résztvettek.

— **A gyorsvonatok új rendje Szeged és Budapest közt.** Budapestről érkező jelentés szerint még február folyamán új beosztás lép életbe a Budapest, Szeged és Temešvár között közlekedő gyorsvonatok rendjében. A jelenlegi két gyorsvonat közlekedése megszűnik. Ezzel szemben újból be lesz kapcsolva a forgalomba a Szegedről délelőtt 10 órakor Budapestre induló és a délután 2 óra 35 perc-

kor Budapestről induló, Szegedre pedig este 6 órakor érkező két gyorsvonat. Eddig délelőttben érkezett és délután indult a budapesti gyors, ezentúl pedig Szegedről délelőtt indul és este 6 órakor érkezik a két gyorsvonat. Ezen újabb beosztást a Romániával való gyorsvonati összeköttetés céljából léptetik életbe. Az új rend révén a Temesvárral, Lugossal, Karánsebesel és Orsovával való személyforgalom is élénkebb és kényelmesebb lesz. Ezenkívül — hír szerint — két új személyvonat is be lesz kapcsolva a Szeged—Budapest közötti vonalon.

— **Az Ugarimadás szerzőinek ünneplése.** Dr. Szalay József és Cserzy Mihály barátai és tisztelői az Ugarimadás első előadása alkalmával a társszerzők tiszteletére összejövetelt rendeznek február 11-én, pénteken este színház után a Baross-vendéglő éttermében. Az összejövetelre a rendezőség nem bocsát ki külön meghívókat: az irodalom minden barátját szívesen látják. Akik a terítékenként 3 koronába kerülő társasvacsorán is részt óhajtanak venni, szíveskedjenek szándékukat csütörtök délig bejelenteni a következő helyek bármelyikén: Baross-vendéglő (Telefon 848), Szabó Károly szintázi titkár, Friss Ujság kiadóhivatala (Telefon 252). *A rendezőség.*

— **Elrejtette a gabonáját.** Hermann Illés horgosi gazda ellen följelentést adtak be, hogy gabonáját nem jelentette be, hanem a rekvirálás elől a tanyáján elrejtette. A csendőrség felkutatta a tanyát és a gazdától 200 métermázsa búzát, 300 métermázsa rozsot és 50 métermázsa árpát foglalt le. A gabonát elkobozzák Hermanntól, aki ezenfelül még szigorú büntetésben is fog részesülni.

— **Elítélt lisztcsempésző.** Aradról jelentik: Az aradi rendőrbírószék tiz napig tárgyalta Spitzeler Rudolf aradi sütőmester kihágási ügyét. Vádlott ellen hat rendbeli vádat emeltek. A legfőbb vád, hogy 43 vagon lisztet csempészett ki Aradról 5—10 kilogramos postacsomagokban és eddig még meg nem állapított módon szerzett vasuti és szállítási engedélyekkel és ezzel a város lisztkontingensét jelentékenyen apasztotta. Vádlott azzal védekezett, hogy a szállítási engedélyeket a várostól kapta. Ezzel szemben a tanács kijelentette, hogy csak más törvényhatóság területéről behozott búzából készült lisztet adtak Spitzelernek engedélyt. A rendőrbírószék a vádlottat két havi elzárásra és 18.000 korona pénzbüntetésre ítélte. Spitzeler pár év előtt került Aradra, mint egész szegény ember. Ma több háznak és jelentékeny vagyonnak tulajdonosa. Hét és fél vagon lisztet vettek el tőle és azt a város kontingenséhez csatolták.

— **Gasparicsné nem izgatott.** A szegedi ítélőtábla Ringhoffer-tanácsa kedden tárgyalta özvegy Gasparics Lázárné lázítási pörét. Az volt a vád ellene, hogy 1915. szeptember 15-én, mikor Bácskulán magyar katonák vonultak keresztül, gunyos megjegyzést tett. Gasparicsnét, aki öt hónap óta vizsgálati fogságban van, a tábla felmentette a vád alól és nyomban szabadlábra helyezte.

— **Idill Öregfalun.** Tavaly októberben Öregfalun a község kocsmájában üldögéltek Kinda Miklós és Marejko Péter földművesek. Egy darabig békésen itták a hegy levét, de mikor Marejko távozni akart, Kinda minden ok nélkül hátulról egy sörös üveggel fejbevágtta. Marejko életveszélyes sérüléseket szenvedett, Kindát pedig a csendőrök letartóztatták. A törvényszék három havi fogságra ítélte a garázdá embert, súlyos testi sértés miatt. A vádlott maga is beismerte, hogy nem tudja, miért hántalmazta a barátját. Kedden foglalkozott az ügygel a szegedi ítélőtábla és Kinda büntetését öt havi fogságra emelte fel.

— **Vesztett ebek a városban.** A város területén tiz nap alatt három kutyán konstabáltak veszettséget, az egyik kutya egy katonát és egy lovat megmárt. Tápén egy veszettkutya egy embert és két lovat harapott meg.

KORZÓ-MOZI

TELEFON:
11-85.

Igazgató:
VAS SÁNDOR

TELEFON:
11-85.

Szerdán és csütörtökön,
február 9-én és 10-én

Két nagy sláger.

Szimat kisasszony

vigjáték 3 felvonásban.

Vihar asszonya

nordisk dráma 3 felvonásban.

Legújabb harséleri
— felvételek. —

Előadások: 5, 7 és 9 órakor.

— **Az Urániában szerdán és csütörtökön** a dr. Faust van műsoron. A szenzációs darabot Richárd Oszwald, a Sátán kutyája világhírű rendezője rendezte. Az izgalmas detektívdráma telve van új és meglepő ötletekkel. A nagyérdékű darab mellett *Éljen a sport*, kedves amerikai vígjátékot hozza az Uránia a főszerepben Mátray Ernővel.

— **Február 1-én új francia, német angol, és szerb tanfolyamok nyitnak meg.** Beiratkozni lehet délelőtt és délután a városi nyelviskolában, Jakab Dávid igazgató urnál. Telefon 14-11.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

0000

SZÍNHÁZI MŰSOR:

SZERDA: Berky Lili vendégfőléptével *Leányvásár*, operett. Páratlan.

CSÜTÖRTÖK: Berky Lili vendégfőléptével, *Legénybucsu*, operett. Páros.

PÉNTEK: *Ugarimadás*, népiesszínjáték. Bemutató. Páratlan.

SZOMBAT: *Ugarimadás*, népiesszínjáték. Páros.

VASÁRNAP d. u.: *Zsuzsi kisasszony*, operett.

ESTE: *Ugarimadás*, népiesszínjáték. Páratlan.

A vig özvegy. A *Lehár*-operett mai előadásának vendégszereplője akadt, Berki Lili személyében. A primadonna, aki nemcsak névleg, de valójában is az, ebben a színházi esztendőben már másodízben vendége a szegedi színpadnak és élvezője annak az elismerésnek, ami értékes szereplése nyomán a közönség tetszéséből származik. Új színeket, a sablontól eltérőeket hozott az operett kopottas előadásába és jóleső elevenséget, finomságokkal teli vidámságot, aminek érezhető volt a hatása. Szerepléseinek tagadhatatlanul főerőssége a játék, ami amellelt, hogy egyszerű és keresetlen, de mindig kifejező és helyzeteket megvilágító. A drámai szakon eltöltött idő javára vált és ott sajátította el a folyamatos beszédet és annak változatait és szerezte meg az alakváltó képességet. Érték a színjátszásban, hogy beszédében, mozdulatokban nem saját magát adja, hanem az ábrázolt egyént mutatja. Ebből ered sikerének titka, meg hogy mértéktartó, a rivalkán túl sohasem kívánczó. A közönség minden jelenésében kifejezésre juttatta tetszését, kellemmel lejtett táncait ujrátzattatta és ismételt a kárpit elé szólította. Az előadás énekrészi kellemességét Ocskay Kornél szolgáltatta. Tiszta tenorja, éneklési képessége és képzettsége üdítőleg hatott. Igazán érthetetlen, hogy a vidék legjobb tenoristája, a színház játékrendjében nem bír megfelelő feladathoz jutni. Ha itt a színháznál értékelni tudnák a tehetséget, az énekes előadások jó részét rábazirosznák. De itt paragon hevertetik a tehetséget, ha véletlenül ide tévedt. Új irány, új szellem és új törekvés kellene már a színház vezetésében, komolyságokra igyekvő munkájában...

Ugarimadás. A színházi iroda jelenti: Pénteken este lesz a bemutatója a Szalai—Cserzy népiesszínjáték. Az érdekes és izgalmas esemény részben a tanyai korena előtt, részben Nagyökrői udvarán játszódik le. A darab bár bővelkedik erős drámai jelenetekben, sokszor a legeredetibb és legmulatságo-

sabb jelenetre ad alkalmat az előadónak. A két férfi főszereplőre, Szegőre és Ungváriira, akik a föld bérlése miatt gyűlölködnek egymásra, vár a legszebb, de egyúttal a legnehezebb feladat. Kitűnő szerepe van Solymosinak, aki a Csiribis mulatságos alakjában kacagtat. Gazdy, mint Négyökrű, Miklósy egy vén siránkozó öregasszony szerepében, Hantos és Matány egy fiatal, bájos szerelmi pár, Szilágyi mint tanyai kapitány, Körmen-di a nyegle uradalmi irnok szerepében és Süme-gi Endrei városi tanácsos meggyőző, igaz szavaival fejti ki a darab alap ötletét. Az Ugarimadás pénteken, szombaton és vasárnap kerül színre.

Svärdström Valborg és Arányi Dezső vendégszereplése. Az érdekes kettős vendégszereplésnek nem a szegedi, hanem a kolozsvári közönség az élvezője. Most a kolozsvári színházban vendégszerepel Svärdstrom, a „svéd csalogány“ és Arányi Dezső, az operaház volt kiváló tenoristája s együtt léptek föl hétfőn a *Mignon*-ban, ma pedig a *Faust* operában szerepelnek. A két művész osztatlan sikert aratott a *Mignon* előadásában.

Telefon 872. **URÁNIA** Telefon 872.
Magy. Tudományos Színház

Február 9-én és 10-én,
szerdán és csütörtökön

Az első Richard Oswald film.

DR. FAUST

detektívdráma 3 felvonásban.

Írta és rendezte:

Richard Oswald

A sátán kutyája rendezője.

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.

Gyermekjegyek csak az első előadásokra
érvényesek.

A „Hétválasztó“-kávéházban

állandóan elsőrangú

Salon-női-zenekar
hangversenyez.

B. pártfogást kér **Arató Dezső.**

Az összes harcterek legjobb és legát-
tekinthetőbb térképei legolcsóbb áron

Várnay L.

könyvkereskedésében (Kárász-utca 9.)

A Wolff-ügynökség az antant papiroffenzívájáról.

— Reklamhadjárat és be nem vált profécia. —

Berlin, február 8. A *Vossische Zeitung*-nak a nyugati hadszíntéren levő tudósítója jelenti, hogy számos jel mutat arra, hogy a franciák és angolok új offenzívára készülnek. Erre vall a fokozott támadó tevékenység az egész fronton: Artoisban és a francia Flandriában, továbbá Lens és más, a német front mögött levő helységeknél a lövése, továbbá a repülő élénk munkája, végül az a nyugtalanság, mely északon az angoloknál észlelhető. Ha e jelek új offenzíva hírnökei — írja a német lap — mi készen vagyunk az ellenség fogadására. Ezuttal sem fog sikerülni a tulerőnek frontunkat áttörni.

Berlin, február 8. A Wolff-ügynökség jelenti: A négyes szövetség sajtója egy idő óta feltűnő biztonsággal nagy offenzívát jelent be az 1916. év tavaszára, amely — a már annyiszor halottnak mondott — Németországot szétmorzsolni hivatott. A nyugati fronton az angolok és a franciák, a keleti fronton az oroszok fogják a német vonalakat áttörni, 1916. végére a háború befejeződik és Németország megsemmisül.

Már ismerjük ezt a módszert. Először 1914. augusztusában láthattuk, amikor lord Curson a bengáli lovasságot már látta Berlinbe bevonulni, mikor az oroszok Körigsberg és Boroszló várható pestét kiirtólték szét a világba s Elzász-Lotharingiában az ellenséges érületű lakosság az órákat már francia időszámításra kezdte beigazítani. 1914 novemberétől 1915 szeptemberéig a háború történetében eddig példátlan reklámmal jelentették be a harcot és végül is a Los és Tahure mellett lefolyt ütközetekkel elégedtek meg, amelyek a négyesszövetségnek még a szerénynél is kevesebb tényereséget hoztak. Talán érdekes lesz a közönségnek emlékezetébe idézni ennek az óriási reklamhadjáratnak a főbb mozzanatait.

A nagy papiroffenzíva 1914. november közepén kezdődött Észak-Franciaországban. Lille városát a franciák, — legalább is a *Daily Telegraph* november 15-iki száma szerint — ágyuzással visszahódították. A támadás gyorsan terjedt tovább Lotharingia felé: a franciák ágyuzták Metzét (több francia és semleges lap szerint), a németek minden előkészületet megtettek Strassburg sürgős megvédésére, amint a *Stampa* december 4-iki száma állította. Most már várható volt a franciák előnyomulása egészen a Rajnáig. (*Gazette de Lausanne* december 23.) Az elmúlt 1915. év tavaszán arra készültek, hogy Kitchener újabb egy millió emberével, hétszáz ezer indiaival és ötszáz ezer japánival Franciaország fel fogja szabadítani Belgiumot. (*Stampa* december 18.) Ostende visszafoglalása már csak napok kérdése volt, a mint ez a *Gaulois* február 2-iki számában olvasható. Április végén kellett jönnie a nagy föllendülésnek, Németország ezért az utolsó két hónapban buzgón fáradozott azon, hogy letiprása előtt béketárgyalásokat folytasson, — amint ezt angol lapok írták.

Március 10-én végre valóban a tettek mezejére tértek. Hallatlan erőfeszítésekkel és óriási veszteséggel elfoglalták az angolok *Neuwe Chapelle falvát*. Ennek az egyetlen helynek az elfoglalása után támadásuk meg-

akadt. Az angolok főparancsnokának hivatalos jelentése 12.811 ember elvesztéséről számol be és arról, hogy több municiót fogyasztottak, mint az egész bur-háborúban. Ezt később Lloyd-George, a munició miniszter is bevallotta. És kevéssel ezután mondta Barthou francia miniszter a Sorbonneon egyik beszédében:

— Állítom és esküszöm, hogy a mi óránk elérkezett. A legyőzhetetlen előnyomulás megkezdődött, a győzelem órája közeleg.

A nagy csalódást leghangosabban haragolta túl a *Figaro*, amely ezt írta:

— A győzelem többé már nem hipotézis, nem valószínűség, hanem teljes bizonyosság.

Hogy milyen hatalmas és erőteljes offenzívával válaszolt erre a papiroffenzívára a német hadvezetőség, arra emlékeztünk; egyszerre három ponton indultak meg a hatalmas harcok, Ypermél, a Dunajecnél és a Keleti-tengeri vidéken Libau irányában.

Időközben ugy a franciák, mint az angolok minden veszteségükért a rossz időjárást okolták.

Miután a rosszu sikerült champagnei offenzíva hasonlóan a neuwe-chapellei harcokhoz ismét „az esős idő ellenére tökéletesen sikerült haditénnyé és erkölcsi sikerre“ változott, az antant újból életkedvet kapott. Most már a győzelem minden reményével 1916. évre halaszthatták Németország teljes megsemmisítését.

Szeptemberig a nyugati fronton kívül Gallipolitól várták a nagy fordulatot. Egy idő óta ez a reményük is megbukott. Most Orórszágtól várták az újabb lendületet. Anglia tömegseregei is újból napirendre kerültek, ez alkalommal a valóságnak látszatával, mert Anglia bevezette az általános védkötelezettséget. De azt, hogy ez csak a nőtlenekekre vonatkozik és hogy amint legutóbb egy angol tiszt a *Temps* hasábjain elmondta, egy ötszáz védkötelest számláló körületben több mint négyszázötven van nélkülözhetetlenség címén felmentve; ezt úgy látszik teljesen elfelejtik az ellenségeink. Németországot most 1916 tavaszán akariák visszavonhatatlanul megsemmisíteni. A megsemmisítés eredetileg már 1914 őszére volt

Pollák Testvérek

férfi és női divatcikkek
legnagyobb raktára. —

Legmegbízhatóbb cég. ::
Legolcsóbb beszerzési forrás.

Csekonics-u. 6. Széchenyi-tér 17.
Telefon 854. Telefon 855.

elhafározva. A marnei csata után újból kijelentették, hogy ez idő már közel van, de a december 12-én megjelent *Matin* 1915-re halasztotta. Néhány nappal később Théry alvezredes a Figaróban a múlt év májusára halasztotta el és mikor bekövetkezett a június is, anélkül, hogy a várt esemény megtörtént volna, a *Morning Post* a döntő napot 1915. szeptemberére, a nagy offenzívák hónapjára tűzte ki. Tudjuk, hogy mi lett ebből és teljes nyugalommal várjuk be, vajjon az ígérgetések ez alkalommal alaposabbnak mutatkoznak-e.

A kilátások nagyon rosszak. *Mi nen becsüljük le ellenségeink papirhadviselési művészetét.* Ez minden esetre jobb, mint amit katonai téren produkálnak. De az ellenséges próféták csekélyebb értékű csoportot képeznek, amely a sajtó hangos kiáltásaival és a frázisokban gazdag hadseregpapírcsókcal csak önmaguknak akar hangulatot csinálni. Sziklaszilárd frontunk ellen mindeddig hiába támadtak.

Ujabb behívások Görögországban.

Athén, február 8. (Havas.) A király rendeletet irt alá, amely szerint mindazok a görögök, akik az 1892—1914. évjáratokhoz tartoznak, külföldön időznek és a hadiszolgálatból kivonták magukat, bevonulni kötelesek. *Kivételnek azok, akik Oroszországban, Törökországban, Bulgáriában vagy Romániában laknak.*

Elsüllyedt angol cirkáló.

Köln, február 8. A *Kölnische Zeitung* jelenteti a hollandi határról:

Az angol partok ellen intézett legutóbbi német léghajó támadás alkalmával a kis *Caroline* nevű angol cirkálót a *Humberen* eltalálta egy *Zeppelin* bombája. A cirkáló elsüllyedt. Sok matróz a vízbe fullt.

(A *Caroline* cirkáló a *Champion*-osztályhoz tartozott és 1914. szeptember 21-én bocsátották vízre. 3800 tonna vízkiszorító képességű volt; 30.000 lóerős gépe volt és 30 tengeri mérföldet tett meg egy óra alatt. A fedélzeten három darab 15,2 centiméteres, hat darab 10,2 centiméteres ágyú volt és 4 torpedólanszirozó cső. Legénysége 400 főből állott.)

TELEFON 13—16.

TELEFON 13—16.

KÖSZENET

és tüzfűtési és üzemi célokra teljes vagonrakományokat is azonnal szállít és vidékre továbbít

Viderker Pál fa- és szénkereskedő
SZEGED, Honvéd-tér 1. szám.

Délmagyarország előfizetési ára Szegeden:

egy évre 24.— kor.
félésre 12.— „
negyedévre . . . 6.— „
egy hónapra . . 2.— „

Vidéken:

egy évre 28.— kor.
félésre 14.— „
negyedévre . . . 7.— „

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Színház. 1. Értékes scrainak legmélyebb sajnálatunkra nem adhatunk helyet. Azt az ügyet színházi referensünk érdeme szerint méltatta már. A keddi újrázást nem tartjuk olyanak, hogy amiatt annak az érdemes színésznek az érdemeit ismételtlen megtépanunk kellene. A közönség is bizonyára az igazgatót teszi felelőssé ezért az erős ballépésért. 2. A cikk egyéb, különösen Ocskay Kornélra vonatkozó részét — ha hozzá méltóztatik járulni — annyival szívesebben közöljük, mert szerintünk is aligha látott a világ színházat, amely kiváló tenoristát ilyen balkezesen kezeljen. — *O. K.* Nemo inkognitóban kíván maradni, ami igazán nem érintheti azt, hogy ön szenzációs értesüléseit közölje velünk. — *K.* Egy egész kazánra való szerelem sem lathat meg bennünket annyira, hogy az ön rossz versét közöljük. — *A. D.* Prózát uram, prózát az istenért. — *M. H.* Még akkor sem, ha ön fizet nekünk tiszteletdíjat. — *Szegény.* Forduljon a polgármester urhoz.

Lengyel mezőkön,
táborház mellett ...

GYÓNI GEZA
przemysl. versel.
Ára 1 kor. 20 f.

Kapható: **VARNAY L.**
:: könyvkereskedésében. ::

Alkalmi vásár Sandbergnál

A legnagyobb választék mechanikai és elektrotechnikai játékszerekben, fényképszeti gépekben és

:: cikkekben. ::

Széchenyi-tér 16. Telefon 1204.

Ma és minden este a

„Belvárosi“ kávéházban

Füredi Fábián

világhírű gordonka
művész, (szólista)

hangversenyz

Kolompár Dezső

hirneves
fővárosi cigányprimás és zenekara (a *Folies Caprice* volt házi zenekara) közreműködésével.

Begyűjtáshoz legolcsóbb

a papír-hulladék. Kb. 70 kilós bálákba préselve 2 koronáért kapható

Várnay L. papírkereskedésében.

Fájós fogára vegyen mielőbb a híres Leinzinger-féle fogcseppből üvege 60 fillérért kapható Leinzinger Gyula gyógyszerárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajhullás, hajkorpa gyorsan elmúlik a Leinzinger-féle „China-hajszesz“ által. Ára K 1:20 Kapható Leinzinger Gyula gyógyszerárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Gyomorbetegségeket gyorsan elűzi a Leinzinger-féle gyomorcseszepp jó hatását. Üvege 1 koronáért kapható Leinzinger Gyula, gyógyszerárában Szeged.

Hirdetéseket felvesz a hirdetőhatal Szeged, Kárász-u.

Ma a legjobb bevásárlási forrás

férfidivatcikkek, ingek, meleg alsók,
harisnyák s egyéb szükségletekben a

Nemzeti Áruházban

Cégtulajdonos: FODOR IZIDOR.
Kárász-utca, Kézművesbank épülete.

TEA RUM

IVÓ RUM

SZILVA
TÖRKÖLY
BARACK

pálinka

Állandóan kifűnő minőségben kapható
Tenner M. Lászlónál
Felsőtilszapart 6.